Uitspraak Commissie van Beroep 2019-038B d.d. 4 februari 2020
(mr. C.A. Joustra, voorzitter, prof. mr. D. Busch, J.C.H. Kars AAG CERA, mr. E.E. van Tuyll van Serooskerken-Röell en F.R. Valkenburg AAG RBA, leden, en mr. H.C. Dobbelaar-ten Cate, secretaris)

Samenvatting

Effectenlease, vernietiging van de overeenkomsten door de echtgenoot van consument wegens het ontbreken van haar toestemming om de overeenkomsten aan te gaan (art. 1:88 BW). Het beroep op verjaring door de bank wordt na een getuigenverhoor afgewezen. Bank dient de inleg terug te betalen onder vermindering van de dividenduitkeringen. Ingangsdatum van de wettelijke rente is de datum waarop de vernietiging van de effectenleaseovereenkomsten is ingeroepen.

Klik hier voor de uitspraak in eerste aanleg.

Klik hier voor de tussenuitspraak van de Commissie van Beroep.

1. De verdere procedure in beroep

1.1 De Commissie van Beroep heeft in deze zaak op 23 oktober 2019 een tussenuitspraak gedaan. Daarin is partijen gevraagd nadere informatie te geven over het bedrag dat de Bank moet terugbetalen. Partijen hebben hierop de volgende stukken in het geding gebracht:

- een e-mail van 25 oktober 2019 (met bijlagen) van Consument;
- een e-mail van 22 november 2019 (met bijlagen) van de Bank;
- een e-mail van 26 november 2019 van Consument;
- een e-mail van 3 december 2019 van de Bank.

2. De verdere beoordeling van het beroep

2.1 Consument heeft in 1998 met de Bank twintig effectenleaseovereenkomsten gesloten. In de tussenuitspraak heeft de Commissie van Beroep geoordeeld dat de buitengerechtelijke vernietiging van deze overeenkomsten door de echtgenote van Consument succes heeft gehad. De Bank moet daarom alles wat Consument uit hoofde van de effectenlease-overeenkomsten aan haar heeft betaald, aan Consument terugbetalen, te vermeerderen met de wettelijke rente en onder aftrek van het door Consument ontvangen dividend.

2.2 De totale maandelijkse renteverplichting voor de twintig contracten bedroeg volgens de Bank € 1.293,27. Dit bedrag komt overeen met het door Consument genoemde bedrag van € 64,66 per contract per maand. Deze inleg gold voor de periode 1 augustus 1998 tot en met 1 juni 2003, dus gedurende 59 termijnen. Partijen zijn het er ook over eens dat Consument in juli 2003 een bedrag van € 38,16 per contract heeft betaald en dat hij in de periode 1 augustus 2003 tot en met 1 augustus 2004 een bedrag van € 37,98 per contract moest betalen.

2.3 Partijen verschillen niettemin van mening over de totale inleg die Consument gedurende de looptijd van de overeenkomsten aan de Bank heeft betaald. Aanvankelijk heeft Consument aangevoerd dat het ging om een bedrag van € 101.776,42, maar in zijn e-mail van 25 oktober heeft hij de totale inleg voor de twintig effectenleasecontracten berekend op een bedrag van € 87.583,40, te weten € 4.379,17 per contract.

2.4 De Bank heeft aanvankelijk aangevoerd dat de totale inleg € 77.600,- bedroeg. Bij e-mail van 22 november 2019 heeft de Bank aangevoerd dat Consument in totaal een bedrag van € 82.999,89 aan rentetermijnen heeft betaald. De Bank heeft daartoe verwezen naar een Excel overzicht dat zij heeft opgemaakt en overgelegd. Het verschil met de berekening van Consument is dus € 4.583,51.

2.5 De berekening van Consument wijkt in ieder geval op de volgende twee punten af van de berekening van de Bank. (1) Consument heeft aangevoerd dat hij op 1 juli 1998 een bedrag van € 32,33 per contract aan de Bank heeft betaald (in totaal € 646,60). (2) Consument heeft in zijn berekening geen rekening gehouden met de creditering van € 37,98 per contract op 1 augustus 2004 (in totaal € 759,60), die de Bank in het Excel overzicht heeft opgenomen.

2.6 Wat betreft het eerste punt overweegt de Commissie van Beroep als volgt. Uit de overgelegde effectenleasecontracten volgt dat de eerste rentebetaling op 28 juni 1998 moest worden verricht. Het is dan ook voldoende aannemelijk dat Consument op 1 juli 1998 een eerste betaling heeft gedaan en niet pas op 1 augustus 1998, zoals de Bank aanvoert. Dat Consument het bedrag van € 32,33 daadwerkelijk heeft betaald, volgt uit het overzicht dat de Bank zelf als productie 3 bij verweerschrift in beroep heeft overgelegd.

2.7 Wat betreft het tweede punt geldt het volgende. In het Excel overzicht van de Bank is weliswaar vermeld dat de Bank op 1 augustus 2004 een creditbetaling van € 37,98 per contract heeft gedaan, maar die betaling is niet nader toegelicht en door Consument niet in zijn berekening meegenomen. Van de Bank had verwacht mogen worden dat zij deze creditering nader had toegelicht. Nu zij dat niet heeft gedaan, zal de Commissie van Beroep geen rekening houden met deze (gestelde) creditering.

2.8 De twee hiervoor besproken geschilpunten verklaren slechts voor een deel het verschil van inzicht tussen Consument en de Bank over de door Consument betaalde rente, namelijk tot een bedrag van € 646,60 + € 759,60 = € 1.406,20. Voor het overige is het voor de Commissie van Beroep niet duidelijk geworden waarom de berekeningen van Consument en de Bank van elkaar afwijken. Van de Bank kon verwacht worden dat zij op een voor de Commissie van Beroep duidelijke wijze had toegelicht op welke punten de berekening van Consument niet voldoet. Het zonder nadere toelichting overleggen van een Excel overzicht van alle betalingen is daartoe in dit geval onvoldoende.

2.8 Uit het voorgaande volgt dat de Commissie van Beroep de inleg als volgt vaststelt:

- 1 juli 1998 € 32,33 per contract	€ 646,60
- 1 aug. 1998 tot en met 1 juni 2003 € 64,66 per contract	€ 76.298,80
- 1 juli 2003 € 38,16 per contract	€ 763,20
- 1 aug. 2003 tot en met 1 aug. 2004 € 37,98 per contract	€ 9.874,80
TOTAAL	€ 87.583,40

2.9 Partijen zijn het erover eens dat het door Consument ontvangen dividend € 15.941,33 bedraagt. Dit bedrag moet in mindering worden gebracht op de inleg. De Bank moet dus de in totaal een bedrag van € 71.642,07 aan Consument terugbetalen.

2.10 Partijen verschillen verder van mening over de wettelijke rente. De wettelijke rente gaat lopen vanaf het moment dat de Bank in verzuim is. In dit geval is de vordering gebaseerd op onverschuldigde betaling. Er is dan in beginsel een ingebrekestelling nodig. Dit is alleen anders indien de Bank, als ontvanger van de (onverschuldigde) betalingen van Consument, te kwader trouw is (art. 6:205 BW). Consument heeft onvoldoende feiten of omstandigheden aangevoerd op grond waarvan de kwade trouw van de Bank kan worden aangenomen. De enkele omstandigheid dat de Bank destijds wist of behoorde te weten dat Consument gehuwd was en heeft nagelaten om de echtgenote van Consument voor akkoord te laten tekenen, is daarvoor niet voldoende. Om kwade trouw te kunnen aannemen is ook vereist dat de Bank ten tijde van de ontvangst van de betalingen wist of vermoedde dat de echtgenote van Consument de overeenkomsten zou vernietigen (vgl. HR 5 april 2019, ECLI:NL:HR:2019:506). Omdat in dit geval van kwade trouw geen sprake is, is de wettelijke rente gaan lopen vanaf 16 januari 2012, de dag dat de echtgenote van Consument de Bank te kennen heeft gegeven dat zij de overeenkomsten wilde vernietigen.

2.11 Tot slot vordert Consument vergoeding van de proceskosten. Volgens het liquidatietarief dat bij de Commissie van Beroep geldt, is in beginsel een vergoeding van € 1.500,- verschuldigd: 1 punt voor de schriftelijke fase en 1 punt voor de mondelinge behandeling, tarief VII, € 750,- per punt. De Commissie van Beroep ziet echter aanleiding in dit geval met drie (in plaats van twee) punten te rekenen, omdat er – in afwijking van de gebruikelijke gang van zaken – ook een getuigenverhoor heeft plaatsgevonden, waarbij Consument werd bijgestaan door een gemachtigde. De proceskostenvergoeding is dus 3 x € 750,- = € 2.250,-. De Bank zal verder worden veroordeeld tot vergoeding van het klachtgeld van € 500,-.

3. Beslissing

De Commissie van Beroep:

- vernietigt de uitspraak van de Geschillencommissie;

- veroordeelt de Bank tot betaling aan Consument van een bedrag van € 71.642,07, te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 16 januari 2012 tot de dag der algehele betaling;

- veroordeelt de Bank tot betaling aan Consument van een bedrag van € 2.250,- aan proceskosten en een bedrag van € 500,- aan klachtgeld.